

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Školní družina při základní škole Český Brod, Tyršova 68

Mgr. Jitka Majerová
Ředitelka školy

Renata Krulišová
zpracovala vedoucí ŠD

Zpracováno dne: 1.10.2023

Identifikační údaje

Název ŠD:	Školní družina při ZŠ Tyršova 68, Český Brod, 28201
Sídlo ŠD:	Žitomířská 171, 760, Husovo nám. 19, Český Brod, 28201
Kontakt:	Mobily jednotlivých vychovatelek
Vedoucí vychovatelka:	+420 606 692 951
Kontakt ředitelna:	+420 321 622 946
Email školy:	info@2zscbrod.cz
Ředitelka školy:	Mgr. Jitka Majerová
Zástupyně pro ŠD:	Bc. Hana Kopecká
Vedoucí vychovatelka:	Renata Krulišová
IZO školy:	113300182

Prostorové podmínky: Budova školy Husovo náměstí 19, Žitomířská 171, Žitomířská 760

Školní zahrada – Žitomířská 760

Městský park – Husovo náměstí

Umístění školní družiny

Školní družina je součástí ZŠ. Provoz probíhá ve třech budovách školy, kde pracuje 10 oddělení. Účastníci zájmového vzdělávání z 1. ročníků mají svá oddělení v budově ŠD Žitomířská čp.171, účastníci 2. ročníků v budově ZŠ Žitomířská čp.760 a účastníci 3. a 4. ročníků sídlí v budově ZŠ Husovo náměstí čp. 19.

Využíváme zahradu u školy v Žitomířské ulici čp. 760 (1. a 2. ročníky). Účastníci 3. a 4. ročníků užívají dětské hřiště umístěné vedle budovy čp. 70.

Stravování probíhá v prostorách Školního restaurantu Bezručova čp. 1099.

Spolupráce s rodiči probíhá průběžně podle potřeby.

Charakteristika školní družiny

Školní družina je školské zařízení poskytující zájmové vzdělávání mimo vyučování. Zabezpečuje účastníkům odpočinek po vyučování, relaxaci a zájmové využití volného času formou vlastní činnosti ŠD nebo aktivním zapojením se v kroužcích pořádaných školou a družinou: florbal, sportovní všestrannost, hravá angličtina.

K pohybovým aktivitám mohou účastníci využít školní zahradu. Zahrada poskytuje účastníkům pískoviště se zastřešením, fotbalové hřiště, malou horolezeckou stěnu, houpačky a stoly s lavicemi, také pingpongový stůl a dvě pergoly. Účastníci se v družině učí spolupracovat a tolerovat individuální rozdíly. Činnost družiny rozvíjí dovednosti pomocí aktivit výchovy mimo vyučování a připravuje účastníky pro život ve společnosti. Družina bere zřetel na zdravé posilování osobnosti jedince. Důležitá je správná motivace, radost z činnosti, zvědavost, pochvala za dobře odvedenou práci.

Charakteristika účastníků

Kapacita naší ŠD je 250 účastníků. V současné době navštěvují družinu účastníci 1.-4. ročníků naší školy. Jedná se převážně o účastníky z Českého Brodu a přilehlých vesnic. Ranní družina je otevřena denně od 6:30 do 7:30 hodin v budově školy v Žitomířské ul. čp. 760. Z ranní družiny jsou účastníci předáváni vychovatelkou třídním učitelkám. Provoz ve všech odděleních končí v 16:30 hodin.

Provoz ranní družiny: 6:30-7:30 hodin

Provoz 1. tříd: 11:20-16:30 hodin

Provoz 2.-4. tříd: dle svých rozvrhů -16:30 hodin

Podmínky přijímání uchazečů, podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Ve ŠD je jmenována ředitelkou školy vedoucí vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování účastníků ŠD, předávání informací rodičům nebo zákonným zástupcům, vyřizování námětů a stížností týkajících se ŠD.

Činnost ŠD je určena přednostně pro žáky 1. stupně ZŠ, výjimečně mohou být přijati i žáci 2. stupně.

O zařazení účastníků či o jejich vyloučení do a ze ŠD rozhoduje ředitelka školy.

Úplata za školní družinu činí 1500,- Kč za školní rok. Zákonní zástupci platbu zasílají do elektronické pokladny. Je kontrolována zřizovatelem a je splatná do 30.9. školního roku. Při pozdějším přihlášení účastníka je výše úplaty krácena o poměrnou část s ohledem na datum nástupu. Úplata či její poměrná část se vrací v případě odhlášení nebo vyloučení účastníka z docházky do ŠD nebo v případě omezení provozu (např. přechod na distanční výuku apod.)

Přihlašování a odhlašování účastníků ze ŠD je prováděno na základě písemných žádostí rodičů nebo zákonných zástupců účastníka na základě tzv. zápisního lístku, který slouží jako přihláška do ŠD. Na něm rodiče nebo zákonní zástupci účastníka vyznačí rozsah docházky a způsob odchodu účastníků ze ŠD.

Omluvu nepřítomnosti účastníka v ŠD, případné odchylky od docházky do ŠD nebo jeho odchodu z ní, sdělí rodiče nebo zákonní zástupci účastníků vychovatelce písemně. Předem známou nepřítomnost v družině oznámí rodiče nebo zákonní zástupci písemně vychovatelce.

Odhlašování účastníka se provádí na základě písemného sdělení rodičů nebo zákonných zástupců.

Evidence účastníků zájmového vzdělávání v ŠD je vedena v aplikaci Bakaláři.

Při zápisu do ŠD jsou rodiče nebo zákonní zástupci účastníků seznámeni s Vnitřním řádem ŠD, což potvrdí podpisem.

Na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky je účastník zařazen do zájmového vzdělávání ŠD.

Na přijatého účastníka se vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání v ZŠ Český Brod, Tyršova 68.

Materiální podmínky, vybavení ŠD

Provoz ŠD probíhá v pěti samostatných hernách, které disponují vybavením vhodným pro provoz družiny. Další oddělení využívají běžné třídy. 1. a 2. oddělení je vybaveno moderním nábytkem, který vyhovuje nárokům pro provoz školní družiny a také interaktivní tabulí. V letošním roce byly zakoupeny nové stoly a židle, odpovídající potřebám tohoto věku. Ostatní oddělení využívají místnosti družiny v budově školy na Husově náměstí č. 19 a místnosti ve škole Žitomířská č. 760. Využíváme také počítačovou učebnu, sokolovnu, sportovní halu, zahradu v Žitomířské ulici. Vychovatelky pracují s elektronickou evidencí docházky a třídní knihy v aplikaci Bakaláři. Budovy splňují požadavky na hygienu a vlastní práci s účastníky, podle potřeby jsou místnosti obměňovány a doplňovány novým nábytkem a pomůckami.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání v ŠD zajišťují kvalifikované vychovatelky. Jejich odborné zaměření je průběžně prohlubováno buď v akreditovaných kurzech nebo samostudiem. Všechny vychovatelky pracují se školními tablety (Bakaláři).

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Účastníci jsou pravidelně poučováni o zásadách bezpečného chování v ŠD i mimo ni. Činnosti spontánní a řízené se prolínají, jejich skladba respektuje psychosociální podmínky výchovně vzdělávací práce ŠD. Pitný režim je zajištěn během oběda ve školní jídelně a odpoledne ve školní družině. Účastníci jsou pravidelně poučováni o nebezpečí úrazu, zvláště při pohybu na schodech a pobytu venku. Účastníci ze ŠD nikdy neodcházejí bez vědomí vychovatelky. Zdravotní problémy či úraz neprodleně nahlásí vychovatelce. Účastníci dbají na bezpečnost svou i ostatních, snaží se vyvarovat konfliktních situací.

Prostory a vybavení ŠD jsou v souladu s platnými hygienickými předpisy a bezpečnostními normami.

Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vychovatelky úzce spolupracují s výchovným poradcem školy a rodiči. Účastníci jsou v nejvyšší míře začleňováni do všech aktivit školní družiny. Činnosti respektují možnosti účastníka, je u nich uplatňován rovný přístup ke vzdělání, individuální postupy při plnění obsahu a cílů výchovné činnosti v ŠD. Vychovatelky spolupracují s přidělenými asistenty pedagoga i školy.

Formy vzdělávání: a) pravidelná výchovně-zájmová činnost

b) příležitostné a tematické činnosti (akce konané ve škole i mimo ni, výlety, divadla, sportovní turnaje, soutěže, aj.)

c) individuální práce s účastníky

d) spontánní činnost

Denní skladba činností

Po skončení vyučování: převlékání a přezouvání v šatně, přechod do školní jídelny, oběd, návrat do budovy Žitomířská 760 nebo Husovo náměstí 19.

Odpočinkové činnosti: klidové aktivity – spontánně volené i nabízené činnosti v odděleních a na zahradě.

Činnosti v kroužcích pořádaných školní družinou: florbal, sportovní všestrannost, hravá angličtina.

Zájmové činnosti: seberealizace, rozvoj dovedností, vlastní aktivity.

Rekreační činnost: regenerace sil, sportovní činnosti na školní zahradě nebo v městském parku na náměstí.

Příprava na vyučování: procvičování učiva – didaktické hry, atlasy, encyklopedie, PC.

Vzdělávací a výchovné oblasti

Člověk a jeho svět – rozvíjí poznatky, dovednosti získané v rodině a na MŠ

1. Místo, kde žijeme

Poznáváme nejbližší okolí, organizaci školy a družiny, město. Pořádáme vycházky do okolí školy, upevňujeme s účastníky znalosti cesty do a ze školy.

Poznáváme významné objekty města a navštěvujeme např. knihovnu, městský úřad, poštu, banky, policii, požární zbrojnici. Na vycházkách se učme orientovat v prostoru a čase. Seznamujeme účastníky s historií a památkami našeho města. Zařazujeme prvky dopravní výchovy.

- Občanské kompetence

2. Lidé kolem nás

Osvojujeme si zásady slušného chování, vedeme účastníky k úctě a toleranci k ostatním lidem. Ve školní jídelně učíme účastníky správnému stolování. Vysvětlujeme jednotlivě i ve skupinách, že všichni lidé si jsou rovni a nikdo si nezaslouží šikanu od ostatních. Učíme účastníky si vzájemně pomáhat a tolerovat se.

- Kompetence k řešení problému

Využíváme mediálních prvků – TV, DVD, PC (co účastníci viděli, slyšeli). Hodnotí okolí i sebe.

- Kompetence interpersonální

3. Lidé a čas

Vytváříme režim při organizování denních činností, pravidelně střídáme práci a odpočinek, připravujeme účastníky na vyučování. Tvoříme základy pro smysluplné využívání volnočasových aktivit.

- Kompetence k vytváření volného času

4. Rozmanitosti přírody

Pozorujeme různorodosti a změny při vycházkách, výletech. Pořádáme encyklopedické čtení, následně výtvarné zpracování, ekologickou výchovu s ochrannou přírody.

- Kompetence k učení

5. Člověk a jeho zdraví

V tomto okruhu mají účastníci poznat sami sebe. Seznamujeme je se zdravým životním stylem, správnou hygienou a čistotou, s nemocemi a odpovědností za své zdraví. Učíme je osvojovat první pomoc při úrazech, dohlížíme na dodržování pitného režimu.

- Kompetence interpersonální, občanské

6. Umění a kultura

Jedná se především o zařazování si kultury, chování, stolování, vystupování na veřejnosti, oblékání, cestování – ve své zemi a celém světě. Patří sem vnímání estetiky – krásna světa a okolí. Účastníci se učí vyjadřovat pomocí linie, tvarů, barvy, gesta, mimiky – neverbálně. Verbálně – pomocí jazyka – dramatická výchova, hudební výchova – vyjádření emocí.

Výstavy, besídky

- Kompetence komunikativní

Klíčové kompetence

RVP stanovuje pro předškolní, základní a střední vzdělávání stejné klíčové kompetence, které na sebe navazují. Je to souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů získaných v průběhu docházky právě i ve školní družině. K jejich prolínání dochází v činnostech zájmového vzdělávání.

1. Kompetence k učení (dokončení práce, otázky a odpovědi, souvislosti, praxe)
2. Kompetence k řešení problémů (řešení situací ve svém okolí, logičnost postupů)
3. Komunikativní kompetence (ovládání řeči, vhodné formulování vět s vrstevníky i s dospělými)
4. Sociální a interpersonální kompetence (odpovědnost za své chování, ohleduplnost, respekt, rozpoznání šikany)
5. Činnostní a občanské kompetence (plánování, organizování, hodnocení, uvědomování si odpovědnosti k úkolům, hájení práv svých i druhých, ohleduplnost)
6. Kompetence k trávení volného času (smysluplné využívání, rozvíjení zájmů v individuálních činnostech i v organizovaných skupinách, odmítnutí nevhodné nabídky na trávení volného času)

Cíle ŠVP školní družiny

Konkrétní cíl ŠD je vést účastníky k tvořivému a logickému myšlení, spolupráci, k rozvoji jejich nadání a zájmů, k posilování pozitivních návyků, přispívat k prevenci patologických jevů.

- a) Rozvoj osobnosti
- b) Získání všeobecného přehledu – 1. stupeň
- c) Pochopení a uplatnění zásad demokracie – práva a povinnosti občanů
- d) Utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k rozdílné identitě člověka – národnostní, kulturní, jazykové, náboženské
- e) Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů
- f) Poznávání světových kulturních tradic a hodnot
- g) Získávání znalostí o ochraně životního prostředí
- h) Dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví

Plán zájmového vzdělávání a činností v ŠD

Plán je rozvržen do 4 bloků na 4 roční období: **PODZIM, ZIMA, JARO, LÉTO**. Je stanoven na délku **jednoho roku**.

Plnění úkolů po celý školní rok pro účastníky 6-10 let.

1. Ztvárnění ročních období různými výtvarnými technikami.
2. Vycházky – pozorování okolí, orientace v čase a prostoru, respektování pravidel silničního provozu (kompetence 1,4)
3. Hry – sebepoznání a poznávání skupiny dětí, pravidla společenského chování (kompetence 2)
4. Správné využívání volného času (kompetence 6)
5. Výlety do přírody – zvířata, rostliny, pozorování změn, určování flory a fauny, ochrana přírody (kompetence 1)
6. Péče o zdraví – pitný režim, pohybová aktivita, nové hry v ŠD, tělocvičně, na zahradě (kompetence 5)
7. Základní funkce na počítači – podle individuálních možností
8. Společenské akce – výstavy, besídky, divadelní představení, kino

1. Blok – PODZIM (září, říjen, listopad)

Prolínání výchovných složek: společensko-vědní, přírodovědná, estetická, pracovní. Tělovýchovná, hudebně-pohybová

Náměty činností:

Poučení o bezpečnosti, seznamovací hry, orientace v družině, ve škole a v jejím okolí, pravidla pro chodce, dopravní značky, dopravní prostředky – kresba, malba, koláže, básně, říkanky.

Podzimní téma v literatuře, umění, konec léta – pozorování přírody, sběr listů, lisování, ornamenty; odlet ptactva, vyrábění budek a krmítek.

Stolování ve školní jídelně, doma, hygiena.

Celodružinové akce:

- Zajištění organizace školního roku, zápis účastníků do ŠD, rozdělení úkolů vychovatelkám, spolupráce s učiteli, projednání celoročního plánu.
- Výstavy podzimních prací v prostorách družiny a školy

- Ovoce a zelenina – různé výtvarné techniky
- Přírodovědné hry na zahradě, na vycházkách, v parku
- Filmy s přírodovědnou tematikou
- Výroba draků, soutěže
- Dýně – různé techniky
- Skládání puzzle
- Halloween
- Stavby z písku

2. Blok – ZIMA (prosinec, leden, únor)

Náměty činností:

- Bezpečnost na komunikacích, pozorování ptáků v zimě – budka, krmítko na zahradě
- Výroba dáreků na Vánoce
- Vycházky – vánoční výzdoba města, tradice
- Beseda nad knihami – ilustrace
- 1. pomoc, trénování – dramatizace situací
- Zimní hry a soutěže na sněhu
- Příprava na karneval, výroba a výstava masek, výzdoba prostor ŠD – pestrobarevnost

Celodružinové akce:

- Čert a Mikuláš
- Výroba betlémů z papíru, keramiky apod.
- Koledy
- Zimní výzdoba, vánoční výstavy
- Stavění sněhuláků
- Návštěva muzea
- Zimní radovánky
- Příprava dáreků pro budoucí prvňáčky k zápisu
- Příprava dáreků pro rodiče a zaměstnance školy

3. Blok – JARO (březen, duben, květen)

Náměty činností:

Vycházky městem a po jeho okolí, pozorování změn v přírodě – zahrádky, 1. jarní květy. Povídání o počasí – koloběh vody v přírodě, mláďata. Velikonoce – symboly, písně, říkanky, hry v místnosti, na zahradě, v parku, ekologická výchova – ochrana přírody – život včel.

- Povídání o oblékání – změny počasí
- Zaměstnání rodičů – hry
- Poznávání zvířat – přilet ptáků z teplých krajín
- Švihadlová princezna, kuličkový král
- Tematicky zaměřené vycházky
- Jarní výzdoba družiny
- Příprava na Velikonoce
- Slet čarodějnic
- Péče o květy v družině
- Jarní úklid před ŠD
- Výrobky ke Dni učitelů, Dni matek
- Míčová odpoledne na zahradě

4. Blok – LÉTO (červen)

Náměty činností:

Přírodovědné vycházky k rybníku, do parku – léčivé rostliny, pozorování údržby trávníků a záhonů, skladba květin, herbáře.

- Četba knih o přírodě
- Sportování na školní zahradě, stavby z písku
- Výtvarné ztvárnění letní přírody
- Bezpečnost při koupání, jízdě na kole
- Jedovaté rostliny
- Vyhodnocení soutěží – odměny
- Bezpečnost o prázdninách

Celodružinové akce:

- Oslava MDD
- Loučení se se čtvrtými ročníky
- Sportovní soutěže
- Rozloučení se školním rokem
- Hurá na prázdniny

Dokumentace vedená v ŠD: Řád a režim ŠD

Elektronická třídní kniha a docházka, přehled účastníka – aplikace Bakaláři

Docházková kniha pro ranní družinu

Zápisový lístek do ŠD

Literatura: Sluníčko, Mateřídouška, Méďa Pusík, Pastelka, Dráček

Informatorium pro MŠ a ŠD, Speciál pro ŠD

V případě distanční výuky probíhá komunikace v rámci jednotlivých oddělení prostřednictvím emailů, aplikace Teams, aplikace WhatsApp. Účastníkům jsou zasílány dobrovolné náměty výtvarných, literárních i tvořivých aktivit, je umožněno virtuální setkání jednotlivých oddělení přes Teams v předem domluveném čase.

Ve školním roce 2023/2024 je i družina při ZŠ Český Brod, Tyršova 68, okr. Kolín zapojena do šablon OP JAK.